

Den Haag, september 2009

Aan de voorzitter en de leden van de Studiegroep Begrotingsruimte,

Om het volgende kabinet in staat te stellen een goede afweging te maken over het te voeren begrotingsbeleid na 2011, wordt de Studiegroep Begrotingsruimte verzocht een advies uit te brengen over zowel de begrotingssystematiek als de begrotingsdoelstelling ten behoeve van de volgende kabinetsperiode. Als basis voor dit advies wordt de Studiegroep gevraagd een terugblik op de begrotingssystematiek en de ervaringen daarmee in het budgettaire beleid in de huidige kabinetsperiode en een analyse van de budgettaire uitdagingen in de komende kabinetsperiode te maken.

Met de wereldwijde financiële en economische crisis is ook de Nederlandse economie het afgelopen jaar in een diepe recessie beland. De crisis heeft grote gevolgen voor de overheidsfinanciën. De begrotingsoverschotten die aan het begin van deze kabinetsperiode werden verwacht zijn omgeslagen in aanzienlijke tekorten en de staatsschuld is sterk gestegen. Tegelijkertijd is de houdbaarheidsopgave voor de overheidsfinanciën op lange termijn onverminderd groot. Het is aannemelijk dat een deel van de verloren welvaart niet meer wordt ingehaald, hetgeen zou resulteren in een blijvende verslechtering van de overheidsfinanciën. Een forse aanpassing van overheidsuitgaven en/of -inkomsten is onvermijdelijk om terug te keren naar gezonde overheidsfinanciën. De onlangs aangekondigde heroverwegingen bieden hiervoor een nuttig handvat.

In het licht van de budgettaire uitdagingen wordt de Studiegroep verzocht een advies uit te brengen over de na te streven budgettaire doelstellingen voor 2015 en verder en het tempo waarin deze doelstellingen kunnen worden bereikt, zulks mede met het oog op de uitdagingen voor de langere termijn. Uitgangspunt daarbij is een spoedige terugkeer naar gezonde overheidsfinanciën, zonder dat herstel van de economie in de kiem gesmoord wordt. De Studiegroep wordt verzocht in zijn advies rekening te houden met de vereisten van het Stabiliteits- en Groeipact en de verschillende trends in de ontwikkeling van de overheidsinkomsten en uitgaven, zoals de gevolgen van de vergrijzing, de ontwikkeling van de macro-progressiefactor en de autonome groei van diverse categorieën van (belasting)uitgaven. Bijzondere aandacht verdient dan ook de vraag hoe de overheidsfinanciën zich tegen de achtergrond van deze trends op (middel)lange termijn volledig kunnen herstellen en hoe de ontwikkeling van de inkomsten en uitgaven zich verhoudt tot de ontwikkeling van het BBP. Voor de analyse kan de Studiegroep gebruik maken van de scenario's van het Centraal Planbureau over de ontwikkeling van de overheidsfinanciën op middellange en lange termijn.

De vraag tot welk niveau - en hoe snel - de economie zich zal herstellen in de komende kabinetsperiode is met veel onzekerheden omgeven. Gegeven het belang van budgettaire soliditeit wordt de Studiegroep verzocht advies uit te brengen over hoe om te gaan met deze onzekerheden en hoe het daaraan verbonden risico voor de begroting kan worden beheerst, waarbij ook het beleid ten aanzien van deelnemingen en garanties wordt betrokken.

Tot slot wordt de Studiegroep verzocht de huidige begrotingssystematiek te evalueren en daarbij speciale aandacht te besteden aan de innovaties die het huidige kabinet bij de start van en gedurende de kabinetsperiode heeft doorgevoerd.

Ik verzoek u het advies uit te brengen voor de zomer van 2010.

De Minister van Financiën,
Wouter Bos